

Jak je důležité točit kroužkem

13.01.2025

MVDr. Veronika Grymová

Zranění ptáků způsobených kroužkem jsou v praxi veterinárního lékaře zabývajícího se ptáky rutinním problémem. Jednoznačně dominují zarostlé kroužky, zaškrucující končetinu a způsobující ptákům nepředstavitelné utrpení. Kroužek se může „utáhnout“ poté, co končetina z jakéhokoli banálního důvodu oteče, nebo se na kroužek zevnitř nalepí přirozeně se odlupující kožní epitelie („šupiny“), až se nahromadí do vrstvy, která významně zmenší průměr kroužku. Už ve chvíli, kdy se kroužek utáhne jen lehce, začne nožka rychle otékat vlivem zhoršeného žilního návratu krve. Tím proces rychle progreduje, tkáň utlačené kroužkem odumírájí, a k úplnému zastavení krevního oběhu v zaškracené části může dojít i během několika hodin.

Na ptáky má nepříznivý dopad ale i méně dramatický průběh. Nejsou výjimkou různé mozoly a otlaky způsobené kroužkem. Dlouhodobé odlehčování nohy s tlačícím kroužkem vede k přetěžování opačné končetiny, kde pak vznikají různé otlaky, které se mohou infikovat, a vzniká dlouhodobá špatně se hojící rána.

Chovatelé kroužkovaných ptáků by o těchto rizicích měli vědět a ptáky pravidelně sledovat. U krotkých domácích mazlíčků lze kroužek pravidelně prohlížet a sledovat možné zmenšování prostoru mezi kroužkem a nožkou. Kroužek se musí kolem nožky zcela volně otáčet, a mezi kroužkem a nohou musí být viditelná mezera. U nekontaktních ptáků je potřeba všimnout si nepřímých známek nepohodlí: kulhání, nápadné odlehčování kroužkované nohy, neochota k pohybu, dlouhodobé stání na nekroužkované noze. Všechny tyto signály by měly být jasným důvodem k odchyty ptáka a pečlivé prohlídce zblízka.

Čím dříve je problém s kroužkem zaznamenán, tím lépe. Odstranění zarostlého kroužku je velmi riskantní výkon: je nutno pracovat s náradím schopným řezat kovy v bezprostřední blízkosti měkkých tkání! I při samotném odstraňování kroužku proto hrozí další zranění končetiny. Pokud je kroužek ještě volný, lépe se s ním pracuje a riziko je nižší.

Jsem si jistá, že každý chovatel, který kdy spatřil hororový vzhled nožky po odstranění zarostlého kroužku, kdy na celkově oteklé končetině v místě kroužku zůstala jen zakrvácená holá kost a šlachy, hluboce zalitoval, že kroužek pečlivěji nekontroloval. Kontrola kroužku je jediný způsob, jak utrpení pacienta příliš utaženým kroužkem zabránit. Riziku poranění se totiž nelze vyhnout ani nasazením nadměrně volného kroužku, o tom ale zase někdy příště.

MVDr. Veronika Grymová